

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/58/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220201243
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1220201243.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členov senátu JUDr. Ivany Jahnovej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: S. H., F. C. XX.XX.XXXX I. P. L. H., F. C. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom: Vazovova 7/a, Bratislava, deti rodičov - matky PhDr. D. G., F. C. XX.XX.XXXX, Q. T.: T. XX, T.va a otca S. H., F. C. XX.XX.XXXX, Q. T.: I. XX, T., zastúpený Advokátskou kanceláriou HASALA, s.r.o., so sídlom: Drieňová 34, Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II zo dňa 27. marca 2020, č.k. 59P/20/2020-48, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 27. marca 2020, č.k. 59P/20/2020-48 mení tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi S. H., F. C. XX.XX.XXXX I. P. L. H., F. C. XX.XX.XXXX každý týždeň v roku, v utorok a vo štvrtok od 15:30 hod., do 19:00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v roku od piatka od 15:00 hod., do nedele 19:00 hod., pričom otec si maloleté deti prevezme v predškolskom zariadení, respektíve v mieste bydliska matky (podľa toho, kde sa maloleté deti budú aktuálne nachádzať) a po ukončení styku otec maloleté deti odovzdá v mieste bydliska matky.

II. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi v čase letných prázdnin v každom kalendárnom roku od 01.07. od 10.00 hod. do 14.07. do 19.00 hod. a od 01.08. od 10.00 hod. do 08.08. do 16.00 hod., s tým, že otec je povinný maloleté deti prevziať v stanovené dni a hodiny v mieste bydliska matky, a po ukončení styku otec maloleté deti odovzdá v mieste bydliska matky.

III. Matka je povinná maloleté deti na styk riadne pripraviť a odovzdať otcovi.

IV. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 27. marca 2020, č.k. 59P/20/2020-48 v zostávajúcej zamietajúcej časti potvrdzuje.

V. Toto neodkladné opatrenie bude trvať na čas do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 59P/10/2020.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 27.03.2020, č.k. 59P/20/2020-48, zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa otec domáhal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej dočasne upravil styk otca s maloletými deťmi: S. H., F. C. XX.XX.XXXX I. P. L. H., F. C. XX.XX.XXXX a to každý nepárny týždeň, od piatku do nedele večera, keď ich v piatok vyzdvihne priamo zo školského zariadenia, a matka si pre ne príde k bydlisku otca v nedeľu o 18.00 hodine, každý utorok v párnom týždni, keď ich vyzdvihne priamo zo školského zariadenia a v stredu ráno ich privezie do školského zariadenia, každý štvrtok v párnom týždni, keď ich

vyzdvihne priamo zo školského zariadenia a v piatok ráno ich privezie do školského zariadenia, každý párný kalendárny rok od 01.07. od 9.00 hod. do 14.07. do 20.00 hod. a od 01.08. od 09.00 hod. do 08.08. do 20.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 14.07. od 09.00 hod. do 31.07. do 20.00 hod., a od 08.08. od 09.00 hod. do 15.08. do 20.00 hod., cez Veľkonočné a Vianočné sviatky a na Silvestra styk osobitne neupravovať. Ďalej žiadal uložiť matke povinnosť pripraviť maloleté deti riadne na styk a informovať otca raz za týždeň formou sms, alebo emailu o podstatných záležitostiach týkajúcich sa maloletých detí.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že styk s maloletými deťmi mu nebol súdom upravený a on je odkázaný na vôľu a rozhodnutie matky maloletých detí, kedy mu umožní styk s nimi. Matka detí pravidelne mení čas a miesto vyzdvihnutia maloletých. Otec ďalej uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 03.11.2014 č.k. 59P/42/2014 súd schválil rodičovskú dohodu v zmysle ktorej, boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Otec sa zároveň v predmetnej dohode zaviazal prispievať na výživu maloletého S. sumou 350,- € mesačne a na výživu maloletej P. L. sumou 350,- € mesačne, vždy do 15 dňa v mesiaci vopred, k rukám matky od 01.11.2014.

3. Súd prvej inštancie právne odôvodnil svoje uznesenie ustanovením § 2 ods. 1, § 365 ods.1, § 121 CPM, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1,2, § 329 ods. 1, § 330 ods.1, § 234 ods.1 CSP a vecne tým, že dospel k záveru, že v danom prípade neboli naplnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Z návrhu otca mal súd prvej inštancie za osvedčené, že maloleté deti sú toho času v osobnej starostlivosti matky, pričom k realizácii styku s deťmi dochádza pravidelne, avšak matka si vyhradzuje právo rozhodovať o tom, kde a ako často sa otec bude stretávať so svojimi deťmi, čo spôsobuje medzi rodičmi konflikty. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 03.11.2014 sp.zn. 59P/42/2014 súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Otec sa v rodičovskej dohode zaviazal prispievať na výživu maloletého S. sumou 350,- € mesačne a na výživu maloletej P. L. sumou 350,- € mesačne vždy do 15 dňa v mesiaci vopred k rukám matky od 01.11.2014. Styk otca s maloletými deťmi upravený nebol.

4. V rámci svojho odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol, že vzhľadom na to, že styk otca s maloletými deťmi sa realizuje (aj keď nie podľa predstáv otca), ako i vzhľadom na mimoriadnu situáciu v Slovenskej republike súvisiacu s výskytom vírusu COVID - 19, mal za to, že v súčasnej dobe nie vhodné presne upravovať styk detí s otcom a tento je potrebné do rozhodnutia vo veci samej (kedy súd rozhodne po náležite vykonanom dokazovaní) ponechať na dohode rodičov. V tejto súvislosti súd prvej inštancie apeloval na matku, aby styku otca s deťmi nebránila aj v tejto mimoriadnej situácii. Je však nutné uvedomiť si aj moment rodičovskej zodpovednosti, s poukazom na to, že zo zákona je súčasťou rodičovských práv a povinností sústavná a dôsledná starostlivosť o zdravie dieťaťa. Je teda na osobnej rodičovskej zodpovednosti rodiča, v tomto prípade otca, či bude trvať na realizácii styku, pokiaľ existuje reálne a vážne riziko ohrozenia zdravia dieťaťa. V tomto smere by mali rodičia vzájomne komunikovať a možné riziká zvážiť spoločne. Svoje počínanie by mali prispôbiť najlepšiemu záujmu maloletých detí, ktorým je eliminácia rizika ochorenia. Zároveň však súd prvej inštancie poukázal na to, že dieťa má právo na styk s oboma rodičmi. V prípade, ak je nemožné styk realizovať, napr. v prípadoch, keď rodič dieťaťa, alebo člen jeho domácnosti pracuje v oblasti vysokého rizika nákazy (zdravotníctvo, polícia a pod.), alebo patrí do vysoko rizikovej skupiny (starí rodičia, onkopacienti a pod.), alebo má cestovateľskú anamnézu, súd prvej inštancie odporučil rodičom v maximálnom možnom rozsahu realizovať aspoň telefonický resp. skype kontakt, prípadne iný online kontakt. V prípade, ak by sa rodičia v tomto období nevedeli dohodnúť, mali by vyhľadať odbornú pomoc psychológov, mediátorov, prípadne koordinátorov pre rodinné záležitosti pracujúcich na súde a pokúsiť sa prednostne vyriešiť problém dohodou.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že bude po skončení mimoriadnych opatrení v justícii súvisiacich so šírením koronavírusu, ďalej konať vo veci samej vedenej na súde prvej inštancie pod sp.zn. 59P/10/2020.

6. Voči uzneseniu súdu prvej inštancie podal včas odvolanie otec s odôvodnením, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Jedným z dôvodov pre zamietnutie návrhu na neodkladné opatrenie bola podľa súdu situácia s COVID - 19, ktorú samozrejme aj otec berie so všetkou zodpovednosťou. Súd prvej inštancie uviedol, že je na zváženie otca, či bude trvať na styku, pokiaľ existuje reálne a vážne riziko ohrozenia zdravia dieťaťa. A že v tomto prípade by mali rodičia

ohľadom styku s deťmi vzájomne komunikovať. Takéto zhodnotenie situácie však aj v spojení s ďalšími skutočnosťami uvedenými v návrhu aj tomto odvolaní nezodpovedá realite. Otec má za to, že súd prvej inštancie v tomto prípade dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, čo predstavuje odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Neexistuje žiadne reálne a vážne riziko ohrozenia detí u otca viac, ako im hrozí u matky. Otec nemá žiadne rizikové povolanie, naopak, je tlačiar, a pracuje sám bez akéhokoľvek kontaktu s kolegami, nemá v práci ani žiadnych kolegov. U otca doma by mali deti dokonca lepšie podmienky na trávenie dlhého času ako u matky, nakoľko otec obýva zobytnené priestranné podkrovie v rodičovskom rodinnom dome, ktoré je oddelené od bývania jeho rodičov a má k dispozícii záhradu. Kľudne by deti mohli tráviť čas na záhrade s otcom (alebo aj v jeho práci, kde si často ako malí tlačiareri vyrábali obrázky), alebo ako navrhoval otec synovi v sms mohli by ísť do lesa. Navyše matka napokon po dvoch mesiacoch predsa len povolila otcovi styk s deťmi (otec nevidel dcéru 2 mesiace, syna mesiac). Deti podľa informácií od nich aj počas tohto obdobia chodili s matkou do práce, alebo ostávali sami doma, a taktiež sa stýkali s priateľom matky, ktorý k nim chodí na víkendy (a medzitým sa bežne stretáva s ľuďmi) a s viacerými členmi matkinej rodiny (minimálne s matkinou sestrou a jej dvoma dcérami). Otec má za to, že nie je teda dôvod, prečo by sa nemohli stýkať práve jedine s otcom. Otec je ten, ktorý sa pri realizovaní styku s deťmi vždy prispôbil želaniu matky. Pri styku neriskoval zdravie detí. Deti podľa informácií od nich trávili doma prevažnú časť robením si domácich úloh (syn toto uviedol ako dôvod otcovi, keď sa ho otec pýtal, prečo nemôžu ísť k nemu - a dodal, že sa uvidia v lete, keď toľko úloh mať nebudú - to bol začiatok apríla). To, že otec deti nemôže vidieť, je teda vyslovene účelové a obštrukčné konanie iba zo strany matky, čo je judikatúrou štandardne pokladané za výrazný nedostatok vo výchove maloletých detí, ohrozujúci vývoj osobnosti dieťaťa menovite v citovej a charakterovej oblasti (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR č. 5 Cz 57/1967). Otec namietal okrem iného aj to, že matka vždy autoritatívne určuje, kedy a kde a potiažmo v reále aj akým spôsobom (kam majú ísť, čo si majú obliecť, čo môžu alebo nemôžu jesť keď na to nie je zdravotný dôvod) sa má styk otca s maloletými deťmi vykonať. Primárnym dôvodom na podanie návrhu na neodkladné opatrenie však bolo to, že otec deti prestal vídať na základe jednostranného rozhodnutia matky takmer úplne. Podľa zavedenej praxe (keď matka zase jednostranne určila, že otec bude deti vídať iba 2 víkendy, hoci v mesiaci ju opakovane žiadal, aby ich videl aj cez týždeň, čo matka nepripustila, vraj kvôli príprave do školy, a tak „zobral čo ponúkala, inak by nedostal nič“) mal teda otec vídať deti aspoň 2 plné víkendy v mesiaci. Od januára 2020 však matka povolila otcovi vidieť deti iba jeden víkend v mesiaci, čo predstavuje rozsah 2 dni z tridsiatich za mesiac, kedy videl vôbec deti oproti tomu, že matka s nimi strávila cca 28 dní z 30 za mesiac! Toto bolo primárnym dôvodom na podanie návrhu na neodkladné opatrenie, čo otec osvedčil v Prílohe č. 7 k návrhu (január - matka otcovi oznámila, že sú deti choré, a na víkend k otcovi nejdú bez možnosti náhradného termínu; a vo februári deti otcovi iba zatelefonovali, že nechcú prísť bez udania dôvodu). Ostatné skutočnosti v návrhu iba dokresľovali celkový obraz, že takéto správanie nebolo ani v minulosti ojedinelé, matka však umožnila vidieť otcovi deti aj inokedy, keď ona potrebovala, a dala otcovi aj náhradný jej vyhovujúci termín. Situácia však v januári a vo februári v roku 2020 vygradovala. Otec má za to, že nemôže teda súhlasiť s názorom prvoinštančného súdu, že styk sa realizuje. Áno, styk sa realizuje raz za mesiac, alebo - ako je tomu doteraz - raz za dva mesiace (v prípade dcéry). Takúto (ne)pravidelnosť však nemal na mysli Zákon o rodine, keď v § 24 ods. 4 uviedol, že „rešpektuje právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti s druhým rodičom. Súd ďalej dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované jeho právo na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.“ Otec má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto ponímaní dostatočnosti styku detí s otcom vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Otec zdôraznil, že zákon o rodine právo maloletého dieťaťa na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom posudzuje ako prvoradú podmienku pri rozhodovaní o úprave a výkone rodičovských práv a povinností. Od tohto práva sa odvíjajú ostatné kritériá pre posudzovanie najlepšieho záujmu dieťaťa. Právo maloletého dieťaťa na rovnocenné zachovanie vzťahu s obidvomi rodičmi je (v prípade, že neexistujú negatívne okolnosti a dôvody na nepriznanie tohto práva) teda vždy v najlepšom záujme dieťaťa. Je to tak s ohľadom na jeho vývinové potreby, ako aj s ohľadom na citovú stabilitu. Otec v rámci svojho odvolania poukázal napríklad na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6CoP 24/2013 kde sa uvádza: „je v najlepšom záujme detí za podmienky, že druhý rodič má záujem sa s maloletým dieťaťom stýkať, a jeho povahové vlastnosti neodôvodňujú predpoklad, že bude na maloleté dieťa negatívne vplývať a je schopný sa o maloleté dieťa počas doby styku postarať, je v záujme maloletého dieťaťa bez najmenších pochybností styk náležite upraviť. Tento stav je pre maloleté dieťa prínosný tak po stránke

emočnej, ako aj po stránke intelektuálnej.“ Otec zdôraznil, že matka má zároveň povinnosť pripraviť maloleté deti riadne na styk s otcom. Napomáha tak nielen právu druhého rodiča na výchovu detí, ale najmä právu svojich detí na riadnu a rovnocennú výchovu oboch rodičov. Zároveň tým preukazuje zrelú osobnosť, ktorá chápe dôležitosť aj mužského prvku v rodine, a ktorá chápe dôležitosť a rovnocennosť rodičovskej výchovy. Toto matka neuniesla. Práve naopak, v prípade, že deti vyhlásia, že k otcovi ísť nechcú (neponúkol im napríklad dostatočne zaujímavý program), tak ich podporí, a otcovi oznámi, že ich „nebude nútiť.“ Takéto konanie však nemožno pričítať na farchu otcovi, keď matka zjavne nezvládla svoju povinnosť pripraviť deti riadne na styk, aby sa zabezpečilo tak právo detí na stretávanie sa s oboma rodičmi, ako aj právo otca na stretávanie sa so svojimi deťmi. Otec uviedol, že právo styku okrem Zákona o rodine, alebo Ústavy SR čl. 41 ods. 4, alebo Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyplýva aj z Dohovoru o právach dieťaťa Poukázal pritom na rozhodovaciu prax Ústavného súdu Českej a Slovenskej republiky (ÚS ČR - L ÚS 266/2010, III. ÚS 125/98 ČR; I. ÚS 48/04 (SR)) Otec má za to, že súd má zákonné možnosti a povinnosti v prípade, ak sa právo styku nedodržuje a vzniká nepomer medzi výchovným pôsobením preferenčného rodiča a rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti, ako autoritatívne rozhodnutím tento stav zvrátiť. Je to dôležité najmä z toho dôvodu, aby sa predišlo ďalšiemu odcudzovaniu sa detí od otca, ktoré v súčasnej dobe postúpilo už dosť ďaleko. Keďže obe deti žijú dlhú dobu s matkou, táto na nich informačne a výchovne pôsobí aj vo vzťahu k otcovi, a má možnosť formovať ich vôľu a preferencie. Uvedená situácia je však v ostrom protiklade k žiadanej schopnosti preferenčného rodiča odovzdávať deťom základné zásady ľudskosti a morálky prejavujúce sa okrem iného rešpektom k obojmu rodičom. Stabilita ich výchovného prostredia je narušená, nakoľko matka vystavuje deti konfliktu lojality a pocitu vnútornej viny voči otcovi. Súdy majú prostriedky na to, aby navrátili vyvážený stav vo výkone rodičovských práv a povinností, ak jeden z rodičov ovplyvňuje dieťa proti druhému. Judikatúra pritom varuje, že ovplyvňovanie dieťaťa realizuje rodič z menej zrelšou osobnosťou, ten, ktorý disponuje menšou mierou rešpektu k zdravému psychickému vývoju svojho dieťaťa. Takýto rodič nie je schopný povýšiť záujem dieťaťa nad svoj vlastný. Rodič by mal chápať, že realizácia styku detí s druhým rodičom je pre normálny vývoj dieťaťa a jeho celkovú životnú situáciu veľmi dôležitá. Súd je v takom prípade povinný využiť všetky zákonné prostriedky na to, aby mu jeho právo priznal a zabezpečil jeho riadnu realizáciu. Uvedené prizvukuje aj Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí č. III. ÚS 665/2014, ako aj Ústavný súd ČR č. III. ÚS 438/05: V prípade, ak to okolnosti umožňujú, je na mieste aj vydanie neodkladného opatrenia vo veci styku detí s rodičom. Ak je to v ich najlepšom záujme, a okolnosti na strane rodiča umožňujú predpokladať, že na ne styk s druhým rodičom nebude negatívne vplývať, a v neposlednom rade ak je druhý rodič schopný sa o deti v dobe styku postarať, aj súdy Slovenskej republiky majú za to, že je možné upraviť styk s rodičom i formou neodkladného opatrenia. Veď kým príde k rozhodnutiu v merite veci, môže ubehnúť aj veľmi dlhý čas, nezriedka aj viac ako rok. A vzťah, ktorý práve v tomto citlivom veku (syn má 12 rokov, dcéra má 7), sa za to dlhé obdobie môže ešte zhoršiť. V záujme maloletých detí je určite maximálna možná participácia oboch rodičov. (I. ÚS 48/04 ČR, odlišné stanovisko sudkyne JUDr. I. Janu). Uvedená situácia totiž odzrkadľuje záujem matky, a nie detí. Otec poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 618/05 (ČR) podľa ktorého: .. Ústavný súd vo veci starostlivosti o maloletých poukazuje na nutnosť použitia takej interpretácie účelu predbežného opatrenia, ktorého výsledkom rozhodne nemôže byť iba minimálna miera ochrany základných práv ako určitého štandardu. Inými slovami, predbežné opatrenie upravujúce styk rodičov s deťmi musí byť použité s ohľadom na charakter a význam chráneného záujmu, ktorým je umožniť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvalo nežije, pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, v ktorom je možno realizovať i neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchova prítomnosťou, či príkladom, ktorá je, ako je všeobecne známe, tou najúčinnjšou výchovnou metódou. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa v dôsledku odcudzenia je v neskoršej dobe len ťažko napravitelná za situácie, keď nebolo možné očakávať v dohľadnej dobe dohodu rodičov ani rozhodnutie vo veci samej (tým skôr konanie ešte ani, nezačalo), zamietnutie predbežného opatrenia nemôže byť odôvodnené iba odkazom na predchádzajúce opatrenie, ktoré navyše otcov kontakt s dieťaťom vôbec neupravovalo. “ S uvedeným rozhodnutím Ústavného súdu ČR koreluje aj rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktoré uvádza: II. ÚS 321/2015 (SR): „Je potrebné zdôrazniť, že ak sa rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do starostlivosti, s dieťaťom, najmä maloletým dlhší čas nestretáva, nepodieľa sa na jeho výchove, môže nastať nezvratiteľný stav, ktorý má za následok vzájomné odcudzenie rodiča a dieťaťa, nehovoriac o absencii výchovných prvkov zo strany tohto rodiča k dieťaťu. “ Okresný súd navrhoval, či by nebolo vhodné zvážiť v tomto období vyhľadanie odbornej pomoci psychológov, mediátorov, prípadne koordinátorov pre rodinné záležitosti. Aj tu otec uviedol, že danú situáciu by to neriešilo. Ponajprv, matka je sama mediátorka, v záležitosti sa vyzná, a má veľa priateľov z týchto kruhov. Po ďalšie - problém nie je v neschopnosti ich vzájomnej komunikácie.

Problém je v komunikácii iba jedného rodiča, nie oboch. Otec predsa temer vždy odsúhlasí, čo mu matka navrhne. Ale v poslednej dobe mu jednoducho ani len nedala vedieť, že ona a deti nebudú doma. Jednoducho otec si príde po niekoľkých týždňoch pre deti, a nedozvoní sa. Riešením teda nie je snaha vyriešiť ich vzájomnú komunikáciu, keďže problémom je správanie jedného rodiča, ktorý si osobuje právo rozhodovať jednostranne o styku otca s deťmi. Otec v rámci svojho odvolania taktiež uviedol, že súd prvej inštancie v uznesení odkazuje na schválenú dohodu rodičov, ktorá bola právoplatná v decembri 2014, že tam predsa otec styk nežiadal upraviť. Táto dohoda, okrem toho že bola uzatvorená pred vyše 6 rokmi bola tiež uzatvorená za úplne iných okolností, keď spolu rodičia ešte žili - a pre toto otec nežiadal upraviť styk s deťmi - veď spolu žili v jednej domácnosti až do júla 2017. Uvedená dohoda predsa nemôže byť v období o 6 rokov neskôr, keď matka s otcom aj deťmi manipuluje, pričítaná otcovi na ľarchu. Otec berie situáciu s COVID-19 zodpovedne a žiadne jeho správanie pri styku s deťmi nepoukazuje na to, že by vydal deti do ohrozenia ich zdravia. Aj v týchto časoch sa vie o deti plnohodnotne postarať pri zachovaní všetkých ochranných opatrení, dokonca má na to lepšie podmienky ako matka. Otec uviedol, že si je vedomý toho, že súd prvej inštancie mal v prvom rade na zreteli zdravie detí, avšak COVID-19 nie je neprekonateľná prekážka styku otca s deťmi, najmä keď ani otec ani deti nepatria do rizikovej skupiny. Ochranné opatrenia sa každým dňom zmierňujú. Nemôže to byť jediným dôvodom, prečo súd neupraví styk otca s deťmi, keď je to potrebné a jednoznačne je to v ich záujme. Deti sú navyše vo veku, keď potrebujú silný mužský životný vzor. Sedavý spôsob života im veľmi škodí, u matky temer nikdy nešportujú (syn vraví, že aby sa hýbal ide aspoň vyniesť smeti) a trpia silnou nadváhou. Otec je ten potrebný a vyvažujúci prvok v rodine. Matka považuje za najdôležitejšie domáce úlohy a školské povinnosti. Hoci úlohu školy považujeme za jednu z primárnych v živote človeka, máme za to, že u šiestaka je na mieste učiť ho aj samostatnosti, napríklad pri písaní domácich úloh. Možno úloha nebude spravená perfektne, ale dieťa (12 ročné) bude hrdé, že to nemusí robiť pod stálym dozorom rodiča. Otec uviedol, že sa vždy snažil vyhovieť a prispôbiť matke. Poznal ju ako rozhodnú, vysoko zorganizovanú osobu, pre ktorú sú povinnosti dôležité. Vedel zároveň, že pokiaľ nerozhodne autoritatívne súd, tak „nemá šancu s ňou bojovať.“ Napriek tomu dúfal, že sa s ňou dokáže vždy dohodnúť a umožní mu aspoň minimálny styk, ktorý bol koniec koncov vyvažovaný tým, že mu matka zavolała, keď sama „mimo rozpisu“ potrebovala voľný čas, či môže prísť po deti aj v týždni, a on jej VŽDY vyhovel. Jej autoritatívnosť sa však stále stupňovala, a prestala mu umožňovať aj to málo, čo dovtedy mal. Ukracuje tým nie len jeho o jeho rodičovské práva, ale najmä deti o druhého rodiča. Z tohto dôvodu aj teraz žiada odvolací súd o prehodnotenie a zmenu prvoinštančného uznesenia súdu. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto navrhuje, aby odvolací súd zmenil odvolaním napadnuté uznesenie tak, že otcovi prizná styk s deťmi v rozsahu uvedenom v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 28.2.2020, konkrétne: Otec je oprávnený stretávať sa s deťmi bez prítomnosti matky každý nepárny týždeň, od piatku do nedele večera, keď ich v piatok vyzdvihne priamo zo školského zariadenia, a matka si pre ne príde k bydlisku otca v nedeľu o 18. hodine. Otec je oprávnený stretávať sa s deťmi bez prítomnosti matky aj každý utorok v párnom týždni, keď ich vyzdvihne priamo zo školského zariadenia a v stredu ráno ich privezie do školského zariadenia. Otec je oprávnený stretávať sa s deťmi bez prítomnosti matky aj každý štvrtok v párnom týždni, keď ich vyzdvihne priamo zo školského zariadenia a v piatok ráno ich privezie do školského zariadenia. Cez letné prázdniny má otec právo byť s deťmi nepretržite v júli dva týždne a v auguste jeden 9 týždeň, konkrétne každý páry kalendárny rok od 1.7. od 9.00 hod, do 14. 7. do 20.00 hod., a od 1.8. od 9.00 hod. do 8.8. do 20.00 hod., a každý nepárny kalendárny rok od 14.7. od 9.00 hod. do 31.7. 20.00 hod., a od 8.8. od 9.00 hod. do 15.8. do 20 hodiny. Cez Veľkonočné sviatky, Vianočné sviatky a na Silvestra sa styk osobitne neupravuje. Matka je povinná deti na styk riadne, pripraviť. Súd zaväzuje matku in formovať otca vždy raz za týždeň formou sms, alebo emailu o podstatných záležitostiach týkajúcich sa detí. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

7. Matka sa vyjadrila k odvolaniu otca a uviedla, že styk s deťmi sa realizoval aj počas pandémie COVID-19, s výnimkou víkendu od piatka 20.3.- 22.3.2020, kedy im bola nariadená karanténa starostom mestskej časti Podunajské Biskupice, ktorá je zriaďovateľom základnej školy, ktorú navštevujú obe deti v súvislosti s výskytom COVID-19 z dôvodu, že u rodinného príslušníka detí, ktoré navštevovali aj túto školu sa vyskytlo toto prenosné ochorenie. Predmetný email dostal aj otec detí, a jeho nerešpektovaním sa domáhal stretnutia s deťmi v uvedenom termíne. V ostatnom období po 14 dňovej karanténe sa styk s deťmi realizoval každé dva týždne a to aj napriek situácii s COVID-19 a faktu, že žije v spoločnej domácnosti so svojim rodičmi, ktorí sú vysokého veku /70 a 75 rokov/ a patria do rizikovej skupiny. Okrem toho má matka za to, že otec súdu poskytuje zavádzajúce informácie, aby vykreslil svoju osobu čo najpozitívnejšie. A to napríklad tým, že tvrdí, že obýva oddelené podkrovie rodičovského domu, no toto nie je stavebne oddelené od poschodí, ktoré užívajú jeho rodičia a je nevyhnuté cez ne prejsť, aby bolo

možné vyjsť do podkrovia. Ďalšie zavádzanie spočíva v tvrdení, že deti chodili s matkou do práce počas tohto obdobia, čo nie je opäť pravda, nakoľko prevádzka jej firmy bola povinne zatvorená na základe rozhodnutia Ústredného krízového štábu z dňa 13.3.2020, pre pandémiu COVID-19. Matka uviedla, že otec detí má pravidelný styk s deťmi a to každý druhý víkend, ktorý si navrhol sám. Počas pandémie COVID-19, ako aj inokedy, keď deti majú záujem ísť k otcovi aj mimo obvyklého styku ako napríklad syn S. prejavil záujem ísť k otcovi už štvrtok 11.6., ďalej štvrtok 28.5., tak isto matke volal v nedeľu 17.5., či môže zostať u otca ešte v do pondelka večera, matka uviedla, že nemala s tým problém zostal, ďalej vo štvrtok 7.5. prejavil syn záujem ísť k nemu. Takto je možné menovať ďalšie dni a termíny, kedy nad rámec dohodnutého styku išiel syn S. k otcovi a na druhý deň dcéra P.. Matka poukázala na to, že otec má deti aj počas víkendov, kedy sú choré a ich zdravotný stav to umožňuje, aby šli k nemu, len ho žiada o dodržiavanie podávanie liekov a liečebného režimu. Čo často ignoruje a ani si neprečíta dávkovanie liekov, ktoré mu matka pošle. Mnohé správy si celé týždne neprečíta a nevie o nich. Matka má za to, že v mnohých prípadoch a otázkach styku a starostlivosti o deti je ich otec aj napriek výzvam matky pasívny a ignorantný. Z dôvodu jeho pasivity matka musela prevziať úplne na seba túto rozhodovaciu kompetenciu v záujme detí, ako tomu bolo v čase spolunažívania, tak aj po definitívnom rozchode. Čo otcovi vyhovovalo a čo aj sám uznal v odvolaní, že matka je rozhodná a veľmi organizovaná osoba. No matka má za to, že o otcovi to nie je možné povedať. Matka uviedla, že otec má voči nej silnú antipatiu, ktorú nevie roky prekonať aj napriek podaniu pomocnej ruky z mojej strany v podobe výziev na komunikáciu, na osobné stretnutie a prebratie celej záležitosti v klude. V októbri minulého roku začal s ňou komunikovať jeho právny zástupcom JUDr. Hasala, ktorý mu matkinu ochotu na dohodu o úprave styku, úprave výšky výživného a možnosti riešenia situácie s dlžným výživným tlmočil a aj napriek tomu ju otec odmietol. Následne matka uviedla, že podala trestné oznámenie pre neplnenie si vyživovacej povinnosti riadne a včas. Styk maloletých detí s otcom je realizovaný aj napriek tomu, že otec detí v mnohých dôležitých veciach v oblasti starostlivosti o syna S. a dcéru P. L. preferuje pasivitu a nevie zachovať paralelu s matkou v otázkach ako je vzdelanie, samoobslužné, hygienické návyky a podobne. Dôkazom toho je, že nevie, ktorý ročník jeho syn navštevuje a koľko má rokov. Syn má 10 rokov a navštevuje 4 ročník. V odvolaní otec uvádza, že jeho syn má 12 rokov a navštevuje 6 ročník. Dlhodobu ignoruje jeho vzdelávací hendikep. Matka uviedla, že syn je integrované dieťa, má individuálny študijný plán z dôvodu niekoľkých dysfunkcií /dyslexia, dysgrafia, dysortografia/. Nezáujem o tento jeho problém, povinnosti syna a prispieť „svojou troškou“ k vytvoreniu pozitívneho vzťahu k učeniu sa snaží zakryť vetou: „Možno úloha nebude spravená perfektne, ale dieťa bude hrdé, že to nemusí robiť pod stálym dozorom rodiča.“ Príprava na školu integrovaného dieťaťa, vypracovávanie domácich úloh a osvojovanie si nového učiva si vyžaduje veľmi veľa času a odbornosti, ktorými otec detí nedisponuje a nenaučil sa ich pre svoj nezáujem. Takéto jeho správanie a to aj voči dcériným povinnostiam spôsobuje deťom v škole nepríjemné situácie, čo sú svedkovia aj ich rovesníci v triede. K silnému mužskému životnému vzoru patrí o.i. aj vedenie detí k povinnostiam, zodpovednosti a mnohému ďalšiemu, nie len zábave. Syn začne v septembri 2020 navštevovať piaty ročník základnej školy, teda druhý stupeň, kde každý predmet vyučuje iný učiteľ s iným prístupom k deťom, iným výkladom a rétorikou. Aj pre väčšiu náročnosť a obsiahlosť učiva je potrebné vzhľadom na jeho diagnózu, a napredovanie v škole, aby mal vytvorené denné a vzdelávacie stereotypy, ktoré sú v jeho záujme a vyžadujú si čas, trpezlivosť a odbornosť. Dcéra P. L. je výborná a samostatná žiačka. Netreba jej venovať toľko času. Matka uviedla, že naopak od otca detí by uvítala, keby jej pomohol pri jej mimoškolských činnostiach a aktivitách. Odvoz na krúžky a pod., aby sa mohla viac venovať synovi pri jeho školských povinnostiam. Momentálne je u syna prvoradá škola a na krúžky mu zostáva menej času ale venuje sa aj im. Pri tejto pomoci pri dcére ale otec neprejavuje záujem, nakoľko by musel toto absolvovať na pešo, pretože nevlastní žiadne auto. A tak je radšej ticho, čaká a je opäť pasívny, čo nespomína, pretože táto skutočnosť ho vykresľuje negatívne a pravdivo. Otcove zľahčovanie školy a školských povinností vyplýva z jeho nezáujmu o vzdelanie detí. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam a dôkazom matka navrhla, aby odvolací súd v plnom rozsahu vecne a správne potvrdil napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava II.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ako kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadril.

9. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné, a uznesenie súdu prvej inštancie zmenil (388 Civilného sporového poriadku).

10. Podľa § 65 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

11. Podľa § 66 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

12. Podľa § 67 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Podľa § 367 ods. 3 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

14. Podľa § 367 ods. 4 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

15. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 03.11.2014 č.k. 59P/42/2014 - 16 bolo rozhodnuté tak, že maloleté deti sa zverujú do osobnej starostlivosti matky, pričom výživné bolo určené v sume 700,- € na obe maloleté deti, styk otca s maloletými deťmi v rámci tohto rozsudku nebol upravený. Otec v rámci svojho návrhu na nariadenie odkladného opatrenia uviedol, že predmetný rozsudok (ktorého zmeny sa domáha) je súčasťou návrhu na začatie konania, avšak odvolací súd citované prílohy t.j. predmetný rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 03.11.2014 č.k. 59P/42/2014 - 16 nemá k dispozícii. Z opisu skutočného stavu ďalej vyplýva, že otec dňa 05.02.2020 podal na súd prvej inštancie návrh na zníženie výživného, návrh na úpravu styku s maloletými deťmi t.j. návrh na zmenu výkonu práv a povinností k maloletým deťom, ktorý je vedený pod sp.zn. 59P/10/2020. Predmetné konanie nie je doposiaľ právoplatne skončené.

16. Účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania. Možno ho nariadiť len vtedy, respektíve dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci. Zásadne sa ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie akonáhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Musí byť pritom daná aspoň naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený.

17. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že je nepochybné, že rozchod rodičov a z toho vyplývajúce následky t.j. rozdelenie domácností rodičov, sťažená komunikácia medzi rodičmi, negatívne vplyvajú na maloleté deti. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že tvrdenia rodičov sú diametrálne odlišné. Otec v rámci svojho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uvádza, že styk otca s maloletými deťmi sa nerealizuje, a už vôbec nie pravidelne. Zatiaľ čo matka v rámci svojho vyjadrenia k odvolaniu uvedené skutočnosti otca poprela, respektíve vyvrátila. Uvedené nastavenie rodičov podľa názoru odvolacieho súdu pramení z toho, že otec odmieta s matkou komunikovať, z dôvodu vyhýbania sa konfliktom a matka na druhej strane riadi a zabezpečuje chod domácností aj vo vzťahu k maloletým deťom, a preto aj jej takpovediac autoritatívne a logistické rozhodnutia vo vzťahu k maloletým deťom pôsobia na otca direktívne. Z týchto dôvodov vzniká potom medzi rodičmi tichý konflikt, ktorý otec pociťuje tak, že v záujme predídenia konfliktu sa podrobí autoritatívnemu rozhodnutiu matky, avšak zároveň má za to, že nemá takpovediac právo na vlastný názor a požiadavky vo vzťahu k úprave styku s maloletými deťmi. V danom prípade odvolací súd nadobudol dojem, že otec sa s maloletými deťmi stretáva hoci nie pravidelne, avšak najviac mu prekáža spôsob, akým rozsah úpravy styku matka autoritatívne určuje. Na druhej strane však sám otec nevyvinie takú iniciatívu v súvislosti v komunikácii s matkou, aby sa ako rodičia dokázali vzájomne dohodnúť, pričom dohoda by bola rozhodne v prospech maloletých detí. Z týchto dôvodov, a teda aj z dôvodov ustálenia danej situácie, t.j. z dôvodu predchádzania konfliktom a takpovediac autoritatívnemu rozhodovaniu matky, kedy môže otec styk s maloletými deťmi realizovať, odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie vzhliadol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia otca ako čiastočne dôvodný. Na druhej strane odvolací súd rozumie aj nastaveniu matky, ktorá musí logistiku (učenie a krúžky maloletých detí) realizovať sama, a preto pristupuje aj k uvedenej úprave styku tak, že takpovediac určí v akom čase a kedy sa otec maloletými deťmi stretne. Uvedenú situáciu by bez

problémov vyriešila obyčajná komunikácia medzi rodičmi, ku ktorej by mal podľa názoru odvolacieho súdu zaujať otec pozitívnejší postoj. Vzhľadom k tomu, že uvedenú situáciu takpovediac rodičia nevedia vyriešiť vzájomnou komunikáciou, odvolací súd pristúpil k autoritatívnemu určeniu úpravy styku otca s maloletými deťmi, nakoľko táto v rozsudku zo dňa 03.11.2014 č.k. 59P/42/2014 - 16 v rámci úpravy práv a povinností k maloletým deťom absentuje. V danom prípade odvolací súd volil nevyhnutnú úpravu styku otca s maloletými deťmi t.j. každý utorok a štvrtok poobede a každý nepárny kalendárny týždeň roku od piatku do nedele. Podľa názoru odvolacieho súdu aj vzhľadom na krátkosť daného času (približne o týždeň prichádza obdobie letných prázdnin) odvolací súd upravil styk otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin tak, aby si obaja rodičia mohli naplánovať čas, ktorý môžu stráviť s maloletými deťmi. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd určil aj úpravu styku otca s maloletými deťmi počas letných prázdnin, avšak iba v nevyhnutnom rozsahu. Odvolací súd zdôrazňuje, že pravidelnú úpravu styku otca s maloletými deťmi nariadil aj práve z dôvodu, aby dochádzalo k potrebe udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a authority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery (porov. Nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. II. ÚS 363/03 zo dňa 20.1.2005). Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 CSP). Predmetná úprava styku otca s maloletými deťmi bude trvať na čas do právoplatného skončenia konania týkajúceho sa úpravy práv a povinností k maloletým deťom vedenom na súde prvej inštancie pod sp.zn. 59P/10/2020.

18. Pokiaľ ide o výrok uznesenia, ktorým odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 27. marca 2020, č.k. 59P/20/2020-48 v zostávajúcej zamietajúcej časti potvrdil, odvolací súd uvádza, že tento zamietajúci výrok sa týka návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia ohľadom povinnosti informovať otca raz za týždeň formou SMS alebo emailom o podstatných náležitostiach týkajúcich sa detí. Odvolací súd má za to, že v tejto časti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia absentuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia nemal odvolací súd preukázané, že by mu matka informácie o maloletých deťoch neposkytovala, respektíve, že by sa týchto informácií otec priamo od matky domáhal. Komunikčné nezhody medzi rodičmi, ktoré otec popisuje v rámci svojho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplývajú aj z toho, že otec matku za týmto účelom neosloví, nekomunikuje s ňou a takpovediac všetky veci ohľadom detí chce riešiť prostredníctvom súdu. V tejto súvislosti odvolací súd udáva, že v prvom rade otec musí prejaviť iniciatívu o komunikáciu s matkou a až následne, ak matka komunikáciu odmietne bude daný dôvod k naplneniu respektíve k nariadeniu informačnej povinnosti. Pokiaľ sa však otec priamo od matky týchto informácií nedomáha, nie je dôvod matke takúto informačnú povinnosť ukladať. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v rámci tohto výroku ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

19. Odvolací súd na záver zdôrazňuje, že neodkladné opatrenie nie je rozhodnutie vo veci samej, pričom neodkladným opatrením sa v krátkom čase (bez realizácie dokazovania) upravujú vzájomné práva povinnosti na nevyhnutnú dobu. Až vo veci samej budú tvrdenia matky a rovnako aj tvrdenia otca podrobené dokazovaniu vo veci, na základe ktorého po riadnom zistení skutočného stavu, bude súdom prvej inštancie rozhodnuté vo veci samej, tak aby rozhodnutie súdu prvej inštancie zohľadňovalo najlepší záujem maloletých detí.

20. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1,2 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

21. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).